

Dr hab. Jan A. Wendt, profesor Uniwersytetu Gdańskiego
jan.wendt@ug.edu.pl

Ocena dorobku naukowego w postępowaniu habilitacyjnym dr Kamili Ziółkowskiej-Weiss

1/ Podstawa formalna oraz informacja o obowiązujących przepisach prawa na dzień wszczęcia ocenianego postępowania

Niniejsza recenzja wykonana została na podstawie uchwały nr RDGSEiGP/1/2023 Rady Dyscypliny Geografia Społeczno-Ekonomiczna i Gospodarka Przestrzenna Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 14 lutego 2023 r. w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu dr Kamili Joanny Ziółkowskiej-Weiss. We wniosku o przeprowadzenie przewodu habilitacyjnego z dnia 28 listopada 2022 r. dr Kamila Ziółkowska-Weiss (dalej Habilitantka) wskazała w/w radę dyscypliny UP w Krakowie jako jednostkę organizacyjną do przeprowadzenia tego przewodu. Przewód prowadzony jest w dziedzinie: Nauki Społeczne i w dyscyplinie: Geografia Społeczno-Ekonomiczna i Gospodarka Przestrzenna. Jako swoje osiągnięcie naukowe, stanowiące podstawę ubiegania się o stopień, Habilitantka wskazała monografię pt. „Aktywność turystyczna kanadyjskiej Polonii w Obszarze Metropolitalnym Toronto (GTA). Determinanty, zróżnicowania, przejawy” (Kraków 2021).

Recenzja została sporządzona na podstawie przesłanej dokumentacji obejmującej: uchwałę o powołaniu komisji habilitacyjnej (RDGSEiGP/1/2023); wniosek przewodni Habilitantki; egzemplarz ocenianej monografii, wydanej przez Wydawnictwo Naukowe UP w Krakowie w 2021 r.; dane wnioskodawcy; kopię dyplomu doktoratu, specjalność: geografia społeczna; autoreferat Habilitantki; wykaz osiągnięć naukowych oraz oświadczenia współautorów publikacji wieloautorskich. Wszystkie materiały uzupełniono potwierdzającą jej dokumentacją w załącznikach.

Z przesłanej dokumentacji wynika, że spełnione są wszystkie wymagania formalne niezbędne do wszczęcia postępowania habilitacyjnego, wynikające z Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r., Nr 65, poz. 595 z późn. zm.), w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669). Poniższa recenzja opiera się na kryteriach określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. nr 196, poz. 1165) i obejmuje trzy najważniejsze elementy składające się na jej dorobek, to jest osiągnięcie naukowe będące przedmiotem postępowania habilitacyjnego, pozostałe osiągnięcia naukowe, dorobek dydaktyczny, organizacyjny i popularyzatorski.

2/ Sylwetka Habilitantki

Habilitantka urodziła się 13 maja 1982 r. w Wadowicach. W 2007 r. ukończyła z wynikiem bardzo dobrym studia magisterskie z kulturoznawstwa, specjalność: cywilizacja śródziemnomorska, na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dwa lata później dwusemestralne studia podyplomowe na kierunku: zarządzanie turystyką międzynarodową, w Katedrze Turystyki na Uniwersytecie Ekonomicznym, także w Krakowie, a w 2011 r. studia magisterskie z geografii, specjalność: geografia z podstawami przedsiębiorczości, na Wydziale Geograficzno-Biologicznym Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej, ukończone również z wynikiem bardzo dobrym. W latach 2011-2014 była studentką studiów doktoranckich. W 2015 r., na podstawie dysertacji doktorskiej pt. „Aktywność i destynacje turystyczne Polonii mieszkającej w Wielkiej Metropolii Chicagowskiej”, uchwałą Rady Wydziału Geograficzno-Biologicznego, Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 8 lipca 2015 r. otrzymała stopień naukowy doktora w dziedzinie Nauk o Ziemi, w dyscyplinie geografia, specjalność – geografia społeczna.

W okresie od października 2012 r. do września 2016 r. Habilitantka była zatrudniona na stanowisku asystenta w Instytucie Geografii, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, a po otrzymaniu stopnia doktora, od października 2016 r. do chwili obecnej, pracuje na stanowisku adiunkta w Instytucie Geografii (jak podano w dokumentacji, a raczej w Katedrze Turystyki i Badań Regionalnych, w Instytucie Prawa, Ekonomii i Administracji, jak wynika ze stron www UP), Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Od października ubiegłego roku jest Kierownikiem Zespołu Interdyscyplinarnych Badań w Turystyce w swojej uczelni.

3/ Przedstawienie informacji o ocenianych osiągnięciach naukowych

Podstawowym, ocenianym osiągnięciem naukowym jest recenzowana monografia autorska Habilitantki, zatytułowana „Aktywność turystyczna kanadyjskiej Polonii w Obszarze Metropolitalnym Toronto (GTA). Determinanty, zróżnicowania, przejawy”, wydana przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Prace Monograficzne 1032, wydana w 2021 r., ss. 377.

Na pozostały dorobek publikacyjny składa się ponad 90 prac naukowych, w tym 61 samodzielnych i 30 współautorskich. Po uzyskaniu stopnia doktora, w latach 2016-2022, Habilitantka opublikowała 55 prac, a przed 2016 r., w latach 2011-2016, była Autorką lub współautorką pozostałych 36 prac. Poza publikacją pracy doktorskiej (2018), Habilitantka była współautorką (wraz z B. Terka, B. Zaręba i H. Marczyńska) podręcznika prezentującego geografii Polski dla Polonii: „Album o Polsce”, wydanego przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, Warszawa – Toronto, 2021.

Jak podaje, jest samodzielną Autorką trzech prac wydanych w czasopismach znajdujących na liście JCR oraz Autorką lub współautorką 39 artykułów opublikowanych w czasopismach znajdujących się na liście „B” Ministerstwa Edukacji i Nauki. Poza tym jest autorką lub współautorką 13 rozdziałów w monografiach oraz 11 prac opublikowanych artykułów w recenzowanych czasopismach z poza listy ministerialnej. W pracach współautorskich jej udział stanowi większość, a do ocenianych prac dołączono oświadczenia współautorów o ich udziale.

4/ Ocena wskazanego osiągnięcia naukowego

Monografia „Aktywność turystyczna kanadyjskiej Polonii w Obszarze Metropolitalnym Toronto (GTA). Determinanty, zróżnicowania, przejawy”, stanowi w mojej ocenie pierwsze tak obszerne ujęcie czynników wpływających na aktywność turystyczną Polonii kanadyjskiej wraz z ujęciem zróżnicowania tejże aktywności. Dodatkowym walorem pracy jest zebranie danych i analiza prezentująca społeczno-demograficzne charakterystykę Polonii na przykładzie Obszaru Metropolitalnego Toronto (GTA).

W swojej pracy Habilitantka, w rozdziale pierwszym przedstawiła zagadnienia teoretyczne, w tym cel badań, cele szczegółowe, hipotezy badawcze, metody, narzędzia, obecny stan badań i aktywność turystyczną Polonii na świecie. Za cel badań wybrała określenie czynników wpływających na aktywność turystyczną i wybór destynacji turystycznych Polonii kanadyjskiej na przykładzie GTA (s. 33). Sformułowała także sześć hipotez badawczych, zakładając, iż na częstotliwość wyjazdów, długość pobytu i wybór destynacji mają wpływ płeć, przynależność do organizacji, poczucie polskiej tożsamości narodowej, wielkość gospodarstwa domowego i jego dochodów, uregulowana prawnie sytuacja pobytu w oraz miejsce zamieszkania respondentów (s. 34). Cel, metody, narzędzia, wnioskowanie uważam za poprawnie dobrane i zastosowane.

Kolejny z pięciu rozdziałów merytorycznych, po poprzedzającym je wstępie, Habilitantka poświęciła charakterystyce Polonii w GTA, z elementami historii Polonii, jej liczebnością i rozmieszczeniem, sytuacją społeczno-demograficzną i prawną oraz istotną dla badań charakterystyką grupy badawczej (s. 99-108). Autorka dobrała reprezentatywną w mojej ocenie grupę badawczą (tab. 8, s. 102) liczącą razem 1186 osób w stosunku do całej Polonii w GTA, określonej na prawie 260 tys. (s. 81).

Trzeci rozdział stanowi dobrze opracowana analiza aktywności turystycznej badanej grupy, a czwarty analiza destynacji turystycznych tejże. Obydwa rozdziały mocno osadzone w teorii i literaturze przedmiotu, dobrze świadczą o wiedzy i warsztacie naukowym Habilitantki. Kluczowy dla pracy oraz dla oceny osiągnięcia naukowego stanowiącego w mojej ocenie znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej jest rozdział piąty. Habilitantka

przedstawiła w nim model uwarunkowań aktywności i destynacji turystycznej na przykładzie Polonii GTA (s. 217-223). Równie interesującą i wartościową częścią jest podrozdział 5.3 poświęcony czynnikom opóźniającym (inhibitorom) aktywności turystycznej (s. 223-229), podobnie jak kolejne podrozdziały tej części pracy, które również zasługują na pozytywną ocenę. Prezentują one czynniki demograficzne, społeczne, kulturowe, ekonomiczne, polityczne i prawne, geograficzne warunkujące aktywność turystyczną i wybór destynacji.

Pracę podsumowano w zakończeniu prezentując zebrane wnioski z badań (s. 335-341). Habilitantka zrealizowała postawione w badaniach cele oraz zweryfikowała hipotezy badawcze. Interesujące wnioski przynosi weryfikacja hipotezy o wpływie płci na częstotliwość wyjazdów i wybór destynacji oraz w mniejszym stopniu o przynależności do organizacji. Natomiast kolejne wnioski, mimo iż poprawnie zweryfikowane, w mojej ocenie, przez pryzmat mojej wiedzy/doświadczenia, wydają się w jakimś stopniu oczywiste. Np. wykazanie, iż osoby z gospodarstw jednoosobowych podróżują częściej od osób z gospodarstw wieloosobowych; potwierdzenie, iż im większa liczba osób w gospodarstwie, tym wypoczynek w ciągu roku jest krótszy, podobnie jak wszystkie cztery wnioski w zakresie wpływu dochodów na aktywność turystyczną, czy wpływu silnego poczucia polskiej tożsamości narodowej na większą liczbę podróży do Polski, w relacji do osób które Polakami się nie czują. Natomiast ciekawym wynikiem jest stwierdzenie, iż osoby które czują się Polakami częściej podróżują, niż pozostałe osoby z grupy badawczej. Powyższe uwagi nie zmieniają mojej ogólnej oceny o znaczącym wkładzie w rozwój dyscypliny, zarówno w ujęciu teoretycznym jak i faktograficznym.

Na podkreślenie w pracy zasługują umiejętne połączenie zagadnień dotyczących migracji Polaków do Kanady z aspektami geografii turystyki, skonstruowanie profilu turystycznego kanadyjskiej Polonii oraz kompleksowość badań aktywności turystycznej kanadyjskiej Polonii. Ważne dla wartości pracy i jej pozytywnej oceny jest ujęcie teoretyczne, wskazanie zależności społeczno-demograficznych wpływających/determinujących aktywność turystyczną oraz stworzenie modelu w uwarunkowań aktywności i destynacji turystycznej.

Ocena pozostałej części dorobku naukowego jest pozytywna. W mojej opinii publikacja 55 prac po doktoracie wskazuje z jednej strony na stałą aktywność badawczą i publikacyjną, z drugiej pokazuje, iż średnia liczba prac wydawanych na jeden rok nie wpływała na ich jakość. Zwłaszcza, że niektóre prace wydano w renomowanych czasopismach geograficznych, jak „Geographia Polonica” czy „Prace Komisji Geografii Przemysłu PTG” (wydawnictwo UP), a kolejne w „Journal of Religion and Health”, „Land”, „Turystyce Kulturowej” oraz „International Journal of Environmental Research and Public Health”. Ich tematyka, tak jak i dorobek naukowy Habilitantki ewaluował, chociaż konsekwentnie związany jest głównie z badaniami w zakresie geografii społecznej z wykorzystaniem jej wiedzy z zakresu kulturoznawstwa. Świadczy to o interdyscyplinarności podejmowanych badań i publikacji, co należy wskazać jako mocną stronę badań Habilitantki.

Poza pracami poświęconymi aktywności turystycznej Polonii (Chicago, Toronto, Buenos Aires) podjęła badania w zakresie jakości i poziomu życia Polonii w Toronto wydając już kilka prac poświęconych tej tematyce. Kolejny nurt badań stanowią badania mniejszości narodowych, a pod redakcją Habilitantki, w ramach Prac Monograficznych WN UP opublikowano monografię: „Minorities in USA. Past and Present” (2021), w której wstęp i dwa rozdziały są Jej autorstwa. Za dobrze uzupełniający tematykę badań geografii turystycznej należy uznać badania w zakresie turystyki kulturowej, w której Habilitantka, jak pokazują jej prace, umiejętnie wykorzystuje swojej wykształcenie z zakresu kulturoznawstwa. Co mając na uwadze, oceniam pozostały dorobek naukowy pozytywnie.

5/ Informacja o spełnieniu przez kandydatkę kryterium dotyczącego wykazania się istotną aktywnością naukową

Habilitantka wykazuje się istotną aktywnością naukową. Jak do tej pory brała udział w 80 konferencjach naukowych, w tym w 50 po doktoracie. Jak można wnosić z przesłanych i udokumentowanych informacji, poza Polską (głównie Kraków, ale też Łódź, Warszawa i inne ośrodki), brała udział m.in. w konferencjach w Czechach (2x 2016; 2018; 2019), w Ukrainie (2016; 2x 2019; 2x 2020; 2020; 2021); USA (2018; głos w dyskusji na zaproszenie),

w Rosji (2018; 2019) i w Kanadzie (2019; głos w dyskusji na zaproszenie). W okresie lat 2016-2021 wzięła udział 15 międzynarodowych konferencjach zorganizowanych poza Polską, co uważam za istotną aktywność naukową.

W ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2021” wydała (jako współautorka) wspomniany już „Album o Polsce”. Po doktoracie była na pięciu stażach naukowych, w tym na trwającym 3 miesiące w Kijowie (2020), dwutygodniowym w Buenos Aires (2020), dwóch stażach sześciodniowych w Sankt Petersburgu (2018, 2019) i dwutygodniowym we Lwowie (2016). Jest Autorką szeregu recenzji prac naukowych. Dwa razy brała udział w programie Erasmus+ (Owiedo, 2019; Neapol, 2022).

Habilitantka uczestniczyła w ośmiu zespołach badawczych, z których na podkreślenie zasługuje kierownictwo projektu „Aktywność i destynacje turystyczne brazylijskiej Polonii mieszkającej w Rio de Janeiro”, zrealizowanego w okresie od 01.10.2018 r. do 31.12.2019 r., w ramach projektu Badania Statutowe Młodych Naukowców oraz pełnienie roli wykonawcy w pięciu projektach / zadaniach badawczych (kierownik czterech prof. UP, dr hab. Mariusz Szubert, jednego prof. UP dr hab. Michał Żemła).

Za ważne dla oceny w podjętym postępowaniu habilitacyjnym uważam pokreślenie faktu, iż Habilitantka została wyróżniona przez Ministra Edukacji i Nauki „Stypendium dla wybitnych młodych naukowców” (dyplom z dnia 29.06.2022 r.), w tym samym roku otrzymała również „List gratulacyjny” (w moim rozumieniu nagrodę) od Rektora UP, za znaczące osiągnięcia naukowe i wysoko punktowane publikacje w 2021 r., a w 2020 r. Habilitantka otrzymała Medal Komisji Edukacji Narodowej (jak podano w autoreferacie – przyznany przez Rektora UP).

Elementem pomocniczym przy ocenie dorobku są wskaźniki bibliometryczne. Index H=3 w bazie czasopism WoS (Clarivate), przy sumarycznej liczbie 16 cytowań, 11 bez autocytowań (stan na kwiecień 2023 r.) jest w mojej opinii stosunkowo niski w relacji do wszystkich prac Habilitantki w tej bazie (12). Podobnie prezentują się dane w bazie Scopus, w której indeks Hirscha Habilitantki również wynosi 3. Z kolei baza Google Scholar określa liczbę cytowań prac Habilitantki na 120, w tym na 90 za okres od 2018 r. (dokładnie 86 cytowań za kres 5 lat, od 2018 r. do 2022r., co daje ok. 17 cytowań/ rok). Jednak w tym

przypadku indeks H jest wyższy i wynosi 5. Należy jednak podkreślić, iż zarówno bazy WoS jak i Google Scholar pokazują w ostatnich pięciu latach wyraźny wzrost liczby cytowań prac Habilitantki, co daje podstawy do pozytywnej oceny w zakresie istotnej aktywności naukowej.

Biorąc pod uwagę wskazane powyżej fakty, w mojej ocenie Habilitantka wykazuje się aktywnością naukową, którą uważam za istotną.

6/ Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących naukę

Habilitantka pełniła obowiązki promotora pomocnicze w dwóch przewodach doktorskich. W 2019 r. powierzono jej współpracę nad rozprawą mgr Kamili Płazińskiej (temat: Turystyka motywacyjna w Polsce na przykładzie wybranych przedsiębiorstw), a w 2021 r. została promotorem pomocniczym doktorantki I roku, mgr Agaty Sedlak (temat: Wpływ wizerunku obszaru recepcji turystycznej na rozwój turystyki jeziornej w wybranych krajach alpejskich).

Jest promotorką 16 prac licencjackich oraz 3 prac magisterskich. Prowadzone przez Habilitantkę liczne, zróżnicowane tematycznie zajęcia (wykłady, ćwiczenia) są oceniane przez studentów/ki jako bardzo dobre czy wręcz, stosując skalę szkolną, jako celujące (w ankietach skala 1-6), co pokazują wyniki badań ankietowych dołączone do przesłanego materiału. Otrzymała dwukrotnie nagrodę Dyrektora IG za pracę dydaktyczną (2016; 2017).

W zakresie dydaktyki i polaryzacji nauki, poza dydaktyką akademicką, Habilitantka jest członkiem Komisji do spraw Jakości Kształcenia, wielokrotnie uczestniczyła w rozmowach z interesariuszami, z którymi podpisano została umowy o współpracy (np. Instytut Turystyki w Krakowie Sp. z o.o., Krajowy Instytut Polityki Przestrzennej i Mieszkalnictwa, Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie, etc.) jak również cyklicznie prowadzi Uniwersytecki Fakultet Geograficzny dla II Liceum Ogólnokształcącego im. Króla Jana III Sobieskiego w Krakowie oraz Liceum św. Rity w Krakowie.

W zakresie aktywności organizacyjnej należy wskazać, iż do 2019 r. pełniła funkcję sekretarza, a następnie została zastępcą redaktora naukowego *Annales Universitatis*

Paedagogicae Cracoviensis, Studia Geographica. Jest członkiem PTG. Była współorganizatorką 17 konferencji naukowych (w tym także konkursów wiedzy krajoznawczej).

W 2018 r., w uznaniu zasług i w podziękowaniu za wielokrotne uczestnictwo w obradach oraz przygotowanie wielu artykułów do rocznika naukowego „Przedsiębiorczość – Edukacja” otrzymała dyplom uznania. W różnych latach była członkiem komisji rekrutacyjnych oraz opiekunem kilku roczników studentów.

Reasumując tę część recenzji, uważam osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzatorskie Habilitantki za wystarczające dla ubiegania się o stopień doktora habilitowanego.

7/ Konkluzja

Mając na uwadze wszystkie oceniane aspekty dorobku naukowego dr Kamili Ziółkowskiej-Weiss, w tym wskazaną jako osiągnięcie naukowe monografię pt. „Aktywność turystyczna kanadyjskiej Polonii w Obszarze Metropolitalnym Toronto (GTA). Determinanty, zróżnicowania, przejawy”, stanowiącej znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej, pozostały dorobek naukowy, spełnienie przez kandydatkę kryterium dotyczącego wykazania się istotną aktywnością naukową oraz informacje o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących naukę stwierdzam, że **dorobek i osiągnięcie naukowe dr Kamili Ziółkowskiej-Weiss spełniają w stopniu wystarczającym warunki do ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna**, określonych w Ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2016 r., poz. 882 ze zm. w Dz. U. z 2016 r. poz. 1311, z kolejnymi zmianami).

Gdańsk, dnia 27.04.2023 r.